

Overzicht punten uit een lezing professor Komaroff van 24 april 2010 over de medisch wetenschappelijke stand van zaken t.a.v. ME/CVS.

Dr. Komaroff gaat aan het begin van zijn lezing in gedachten terug naar het eind van de jaren 80 van de vorige eeuw. Hij herinnert zich dat in die tijd de meeste psychiaters, maar ook de meeste artsen in Amerika van mening waren dat ME/CVS een psychische stoornis was. Men vond dat de symptomen die patiënten beschreven niet reëel waren maar op inbeelding berusten.

[...]

Een psychologische verklaring voor de ziekte lag net zo voor de hand als een medisch-biologische verklaring. "Maar nu ligt de periode van die scepsis ver in het verleden" zegt hij vervolgens nadrukkelijk.

Komaroff constateert dat de afgelopen 10 jaar een duidelijk keerpunt is ontstaan in de houding van wetenschappers en artsen in Amerika ten opzichte van ME/CVS. Naar zijn mening komt dit vooral door de enorme hoeveelheid kennis die de afgelopen 20 jaar is opgebouwd, in de vorm van "**ruim 5000 wetenschappelijke publicaties over ME/CVS, waarvan ruim 300 in de meest prestigieuze wetenschappelijke tijdschriften**".

[...]

Eén van de belangrijkste symptomen volgens deze criteria [Fukuda-criteria 1994] is de zogenaamde 'post-exertional malaise': een onevenredig grote verergering van de symptomen van ME/CVS-patiënten na een relatief lichte inspanning die dagen- tot wekenlang aanhoudt.

[...]

Komaroff geeft aan dat een belangrijke vraag in het verleden onder artsen en onderzoekers ten aanzien van de ziekte ME/CVS altijd is geweest: "Is er bewijs van pathologische (abnormale) processen in het lichaam van ME/CVS-patiënten, die niet voorkomen bij gezonde mensen, mensen met een ernstige depressie of mensen met een andere ziekte?"

Na 20 jaar wereldwijd onderzoek naar ME/CVS geeft Komaroff hier een ondubbelzinnig antwoord op: "**Ja, er is ondertussen een overvloed aan wetenschappelijk bewijs van pathologische processen bij ME/CVS-patiënten. De controverse hierover is voorbij!**"

[...]

Professor dr. Anthony Komaroff

Anthony Komaroff is al geruime tijd als hoogleraar verbonden aan de Harvard Medical School in de Verenigde Staten, één van de meest gerenommeerde universiteiten ter wereld. Hij heeft vele publicaties in vooraanstaande wetenschappelijke tijdschriften op zijn naam staan. Komaroff is arts en heeft, naast zijn werk als wetenschappelijk onderzoeker en hoogleraar, een praktijk waarin hij al ruim twintig jaar ME/CVS-patiënten behandelt.

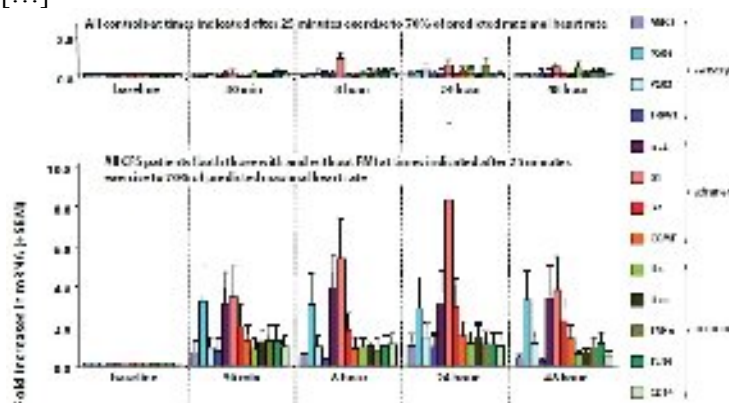
Een zeer betrouwbaar onderzoek van J. Baraniuk (2005), toont bij ME/CVS-patiënten een aantal specifieke moleculen (eiwitten) in het hersenvocht (liquor cerebrospinalis) aan. Dit onderscheidt hen duidelijk van gezonde personen en van patiënten met een andere ziekte.

De aanwezigheid van deze stoffen toont aan dat in het centrale zenuwstelsel (hersenen en ruggenmerg) van ME/CVS-patiënten een ontstekingsproces, een reactie van het immuunsysteem, aan de gang is.

[...]

Een ander onderzoek van S. Mathew (2008) toont bij ME/CVS-patiënten een verhoogd lactaatniveau in het hersenvocht aan. [...] De onderzoekers concludeerden dat dit vermoedelijk het gevolg is van een verstoorde energiestofwisseling van hersencellen en dat dit verhoogde lactaat weer een negatieve invloed heeft op het functioneren van de hersenen.

[...]

Een recent onderzoek van Alan Light e.a. (2009) laat zien dat dit verschijnsel [post-exertionele malaise] objectief kan worden vastgesteld door middel van bloedonderzoek na een voorgeschreven inspanning op een fietsergometer.

De onderzoekers stelden een groot verschil vast tussen de waarden bij de ME/CVS-patiënten (onderste grafiek) en bij de gezonde personen (bovenste grafiek). De reactie op de inspanning is bij de ME/CVS-patiënten veel heftiger en houdt langer dan 48 uur aan.

Komaroff zegt over de grafieken veelbetekenend: “Soms zegt een plaatje evenveel als duizend woorden”.

[...]

Komaroff stelt dat wetenschappelijk onderzoek een aantal immunologische afwijkingen bij ME/CVS-patiënten heeft aangetoond. [...] Deze feiten tonen aan dat bij ME/CVS-patiënten de activiteit van het immuunsysteem tegen virussen verhoogd is en dat de afweer tegen virussen mankementen vertoont.

[...]

Ook bij ME/CVS blijken afwijkingen in genexpressie te bestaan voor genen die betrokken zijn bij basale fysiologische processen in het lichaam zoals: activatie van het immuunsysteem, energiestofwisseling, hormoonproductie en reacties op stress. Dit komt overeen met afwijkingen in fysiologische systemen, die bij patiënten vastgesteld zijn.

[...]

Wetenschappers zijn het er ondertussen wel over eens dat ME/CVS door verschillende ziekteverwekkers kan worden uitgelokt en dat latent aanwezige virussen een rol kunnen spelen bij het ontstaan en in stand houden van ME/CVS. Het is mogelijk dat een nieuwe infectie een in het lichaam aanwezig latent virus activeert, waarna de combinatie van beide (of meerdere) virussen/bacteriën de ziekte veroorzaken en in stand houdt.

[...]

Psychische stoornissen

Komaroff beschrijft een, onder wetenschappers zeer gerespecteerd, onderzoek van Ian Hickie (2006), georganiseerd door de CDC. Dit onderzoek werd in Australië uitgevoerd binnen een geïsoleerde agrarische gemeenschap. Ian Hickie is wetenschappelijk onderzoeker en van oorsprong psychiater. Het onderzoek was opgezet om de invloed van psychiatrische stoornissen (zoals depressiviteit) op het ontstaan van ME/CVS te onderzoeken. Veel artsen meenden dit verband waar te nemen bij hun patiënten.

[...]

Tot verbazing van Ian Hickie en veel medisch deskundigen bleek er geen enkel verband te bestaan tussen de aanwezigheid vooraf van een psychiatrische stoornis en de kans om ME/CVS te ontwikkelen na één van deze infecties.

De ziekte ME/CVS kan psychische problemen veroorzaken bij patiënten, maar de aanwezigheid van psychische problemen vooraf, blijkt dus géén verhoogd risico te geven voor het ontwikkelen van ME/CVS na een virale infectie.

[...]

Bij de meeste patiënten zijn duidelijk neurologische afwijkingen waar te nemen. Deze zijn o.a. met de eerder genoemde hersenscantechnieken [EEG, CT-, Spectscans e.d.] vast te stellen en veroorzaken ontregelingen in basale lichaamsfuncties als bloeddruk, temperatuur, hartslag, immuunsysteem, spijsvertering en hormonale systemen.

[...]

Sommige van de waargenomen neurologische afwijkingen bij ME/CVS komen overeen met de neurologische afwijkingen bij MS

[...]

Hij [Komaroff] constateert dat er nog steeds geen eenduidige behandeling van de ziekte is. Wel zijn er deelbehandelingen mogelijk waar individuele patiënten baat bij kunnen hebben. Ook constateert hij dat er nog steeds geen eenduidige diagnostische test voor ME/CVS is die artsen in de praktijk kunnen toepassen. Maar er is naar zijn mening op dit moment voldoende wetenschappelijke basis voor het ontwikkelen van een dergelijke test die, als hij eenmaal beschikbaar is, verder onderzoek naar behandeling van ME/CVS zeker zal bespoedigen.

Komaroff verwacht dat er de komende 2 jaar meer vooruitgang zal worden geboekt in kennis van de ziekte ME/CVS dan de afgelopen 20 jaar bij elkaar. Hij baseert deze verwachting op het feit dat er ondertussen een grote wetenschappelijke basis is opgebouwd in de vorm van 5.000 gepubliceerde wetenschappelijke onderzoeken naar ME/CVS en op het feit dat ondertussen honderden laboratoria over de hele wereld zich bezig houden met onderzoek naar deze ziekte.

Bij de mogelijkheid tot vragen stellen kwam de vraag: “Zou je CVS classificeren als een neurologische ziekte?” stelde **Prof. Dr. Komaroff** het volgende:

“Ik zou zeker zeggen, zoals ik vandaag al zei, dat er nu genoeg bewijs is van meetbare afwijkingen in het centraal zenuwstelsel en het autonoom zenuwstelsel bij mensen met deze ziekte. Dus dat maakt het neurologisch. Dat is waarom ik denk dat het zinvol is, zoals Dr. Gurwitz zei, om het Myalgische Encefalomyelitis of Encefalopathy te noemen, omdat ik denk dat deze twee woorden adequaat de onderliggende biologie classificeren of beschrijven waarvan testen aangetoond hebben dat dit het geval is.”